

Wyrok z dnia 23 marca 1994 r.

II URN 6/94

Przewidziany w art. 99 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) termin wypłaty świadczeń, nie ma zastosowania do wypłaty dodatków rodzinnych do emerytury.

Przewodniczący SSN: Krzysztof Kolasiński (sprawozdawca), Sędziowie SN: Stefania Szymańska, Maria Tyszczel,

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w dniu 22 marca 1994 r. sprawy z wniosku Jana A. przeciwko Centralnej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Warszawie o przyznanie dodatku rodzinnego, na skutek rewizji nadzwyczajnej Rzecznika Praw Obywatelskich, od wyroku z dnia 18 listopada 1992 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie.

U z a s a d n i e n i e

Centralna Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych decyzją z dnia 28 lutego 1992 r. przyznała Janowi A. dodatek rodzinny na żonę Wierę od dnia 1 sierpnia 1991 r. to jest za okres trzech miesięcy wstecz od daty zgłoszenia wniosku-15 listopada 1991 r.

Skargę na tę decyzję złożył Jan A. w dniu 14 lutego 1992 r., do Rzecznika Praw Obywatelskich. Skarga ta została potraktowana jako odwołanie od decyzji i przekazana do rozpoznania Sądowi Wojewódzkiemu w Warszawie. Żądał w niej wnioskodawca wypłaty zasiłku rodzinnego od dnia 1 stycznia 1990 r., gdyż od tej daty obowiązują przepisy na podstawie których przysługuje mu ten dodatek.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie wyrokiem z dnia 18 listopada 1992 r. oddalił odwołanie od decyzji organu rentowego. Sąd Wojewódzki podniósł w uzasadnieniu, iż dodatek rodzinny przysługuje z mocy § 25 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 10 kwietnia 1989 r. w sprawie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz. U. Nr 23, poz. 125 ze zm.) za okres sześciu miesięcy wstecz od daty zgłoszenia wniosku. Sąd Wojewódzki

przyznał, że oddalając odwołanie w całości popełnił błąd. Wyniknąć miał on na skutek nieprawidłowego odczytania nadpisanej treści pkt 11 decyzji z dnia 29 maja 1991 r. Należało ustalić jaką kwotę potrącono na podstawie tej decyzji z wcześniej wypłaconego dodatku rodzinnego oraz czy dodatek ten został wypłacony w czerwcu i w lipcu 1991 r.

Rzecznik Praw Obywatelskich w rewizji nadzwyczajnej z dnia 4 lutego zarzucił temu wyrokowi rażące naruszenia prawa, a w szczególności art. 3 § 2 k.p.c. oraz § 25 z związku z § 38 cyt. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 10 kwietnia 1989 r. w sprawie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych oraz naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej.

Rewizja nadzwyczajna wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubziepieczeń Społecznych w Warszawie.

W rewizji nadzwyczajnej wywodzi się, iż wobec braku uzasadnienia można przyjąć, że Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, iż dodatek rodzinny przysługuje jedynie za okres trzech miesięcy wstecz od dnia zgłoszenia wniosku, na podstawie art. 39 ustawy z dnia 28 kwietnia 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 23, poz. 99 ze zm.) w związku z art. 46, 47, i 99 ustawy z dnia 19 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) Tymczasem na podstawie § 25 w związku z § 38 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 10 kwietnia 1989 r. w sprawie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych zasiłek rodzinny wypłaca się za okres sześciu miesięcy wstecz od daty wniosku, a za okres trzech lat, gdy odmowa wypłaty zasiłku nastąpiła z powodu błędu organu rentowego lub zakładu pracy.

Sąd Najwyższy rozważył co następuje.

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona. Sąd Wojewódzki rażąco naruszył prawo a zwłaszcza § 25 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 10 kwietnia 1989 r. oddalając odwołanie od decyzji organu rentowego, przyznającego dodatek rodzinny za okres, jedynie trzech miesięcy wstecz od daty złożenia wniosku. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 maja 1993 r. (II UZP 9/93) dodatki rodzinne do emerytury przysługują na tych samych zasadach co zasiłki rodzinne pracownikom. Nie ma więc do nich zastosowania termin trzymiesięczny wypłaty świadczeń wstecz od dnia złożenia wniosku przewidziany w art. 99 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267). Sąd Wojewódzki naruszył rażąco także art. 3 § 2 k.p.c. bez ustalenia, czy nie zachodzą w sprawie przesłanki wypłacenia dodatku

rodzinnego za dłuższy, niż sześciomiesięczny okres wstecz od dnia złożenia wniosku, określone w ust. 3 § 25 omawianego wyżej rozporządzenia. Przewiduje on, iż wypłata zasiłku może nastąpić za okres trzech lat wstecz, jeżeli odmowa wypłaty zasiłku była następstwem błędu organu rentowego. Sąd Wojewódzki powinien więc ustalić, czy istniały podstawy do pozbawienia w maju 1991 r. przez organ rentowy Jana A. dodatku rodzinnego na żonę Wierę z tego powodu, że pobierała ona rentę rolniczą. Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 10 kwietnia 1989 r. w sprawie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych zasiłek rodzinny nie przysługuje jedynie na małżonka osiągającego dochody wyższe od najniższego wynagrodzenia pracowników gospodarki uspołecznionej. Przy czym ograniczenia tego nie stosuje się w razie przekroczenia granicy dochodu o kwotę niższą od przysługującego zasiłku rodzinnego (§ 8 ust. 2 tegoż rozporządzenia). Za dochód, o którym mowa w rozporządzeniu uważa się na podstawie § 32 pkt 4 rozporządzenia także emerytury i renty inwalidzkie.

Pozbawienie prawa do świadczenia z ubezpieczeń społecznych z rażącym naruszeniem prawa materialnego i bez wszechstronnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy narusza równocześnie interes Rzeczypospolitej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 422 § 2 w zw. z art. 421 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====